

Preek over zondag 51

- Schildwolde, 27 januari 2019
- Kees van Dusseldorp

Thema: Blijf bidden om vergeving!

Liturgie:

votum en groet

Ps.46:2,4 [Wiekslag 1-8]

gebed

lezen: zondag 51

Luk.7:36-50

Ps.130

NGK 243 *Heer ik kom tot U*

preek

Ps.51 (berijming: De Nieuwe Psalmberijming)

geloofsbelijdenis

Opw.629 *Als er vergeving is*

gebed

collecte

GK 214:1,4 *Ik heb de vaste grond gevonden*

zegen

Bij deze preek hoort een beamerpresentatie. Zonder deze presentatie is de preek niet goed te volgen.

Gemeente van Jezus Christus,

#1

Alle christenen bidden. Wie ze ook zijn, waar ze ook zijn, op welke manier dan ook. Als je christelijke ouders hebt, leerde je het als kind. Misschien op je knieën. Misschien liggend in je bed. Vlak voor het slapen gaan. Dat is een mooi moment om te bidden. Maar is het geen handige houding. Liggend in je bed. Nogal wat bidders vallen halverwege in slaap en komen niet bij het amen. Als je gaat zitten, blijf je er beter bij.

Alle christenen bidden. Op verschillende manieren. Maar ook om heel verschillende dingen. Wát ieder bidt, is heel verschillend. Sommigen bidden in algemene termen of gebruiken meestal dezelfde woorden. Anderen bidden heel persoonlijk en afwisselend. Sommigen zijn snel klaar. Anderen nemen er de tijd voor. Daarom is het mooi om anderen te horen bidden. Hij gebruikt andere woorden dan jij. Zij bidt om andere dingen dan jij. Soms vind je het misschien vreemd. Of zou je zelf juist iets anders vragen aan God. Soms is het ook verrassend. Dat helpt je om zelf variatie te houden in je gebeden. Daarom is het ook goed – ook als je het spannend vindt – om toch af en toe ook hardop te bidden in een groep. Want aan bidden kun je veel leren. Van elkaar.

#2

Hoeveel verschil er ook is, er is één vraag die alle christenen wel ergens in hun gebeden een plek geven: En vergeef ons onze schulden... Vergeef mij mijn zonden.

Bidden om vergeving gebeurt soms heel bewust en concreet. Als je je echt schuldig voelt over wat je verkeerd hebt gedaan en je fouten voor God benoemt. Als je geconfronteerd bent met iemand die door jou gekwetst is en je moet erkennen dat je inderdaad een ander beschadigd hebt door jou woorden of daden. Of als je je zelf opnieuw hebt laten verleiden tot iets wat niet goed is. Door zwakheid of verslaving. En je je daarvoor schaamt. Of als je met een aantal mensen besloten hebt om je met elkaar te verootmoedigen voor onrecht in de kerk, voor buitengesloten mensen in de samenleving, voor de gebrokenheid aan de schepping. Dan wordt je gebed om vergeving een echte smeekbede om genade. En vergeef ons onze schulden...

Alle christenen kennen de bede om vergeving. Ik denk dat het vaker in algemene woorden gebeurt. Zonder gericht te denken aan bepaalde zonden. Zonder erbij stil te staan wat je eigenlijk zegt. Meer als een vaste formulering. 'En vergeef ons onze schulden...' Dat is op zichzelf niet verkeerd. Je kunt niet altijd overal even bewust bij stilstaan. Maar het kan ook onnadenkend worden. Dan klinkt het meer als een cliché, dan als een echt gebed. Dan kan het moment komen dat je bidden om vergeving niet zo zinvol meer vindt. Ja, misschien ga je ermee door voor alle onbewuste zonden. Of ga je ermee door vanuit de gedachte dat God alleen zou vergeven als je erom vraagt. Of misschien heb je je neergelegd bij de onvolmaaktheid van het leven en geaccepteerd dat je nu eenmaal een zondaar bent. Ook dan blijft bidden om vergeving slechts een goede gewoonte. Maar dan krijgt het geen vuur, geen inhoud, geen urgentie, geen kracht.

En vergeef ons onze schulden... Alle christenen geven aan die vraag wel een plek in hun gebeden. Maar is het een gewoonte die dreigt te vervagen? Of komt het voort uit een werkelijk verlangen naar vergeving? Wordt het gevoed door een blijvend besef dat je vergeving nodig hebt? Dat je van Gods genade leeft?

#3

Blijf bidden om vergeving! Dat is het thema voor de preek. Ik wil je aansporen om er werk van te blijven maken. Om er niet mee te stoppen. Om deze bede niet te laten leeglopen. Om het geen sleur te laten worden. Blijf bidden om vergeving! Geef het een goede plek. Ga er bewust mee om. In je gebed. En van daaruit ook in je verhouding tot God. En in je omgang met jezelf en met anderen. Blijf bidden om vergeving! Zet je hart erachter!

#4

Blijf bidden om vergeving!

1. weet wie het zegt
2. weet wie het vraagt
3. weet wie het ziet

#5

Blijf bidden om vergeving! Punt 1: Weet wie het zegt! Wie zegt dat je dat moet bidden? Inderdaad: Jezus!

Je kunt de vraag naar het bidden om vergeving van verschillende kanten benaderen. Ik kan proberen aan te geven waarom jij vergeving nodig hebt. Ik kan je uitdagen om te onderzoeken hoe groot je zonden zijn. Ik kan proberen duidelijk te maken waarom vergeving echt de enige oplossing is in de werkelijkheid van het leven en samenleven van mensen. Maar ik jullie (en mijzelf) vanmiddag erop wijzen dat het aanwijzing van Jezus is? Heer, leer ons bidden, zo luidde de vraag van de leerlingen. Omdat zij zagen hoe vertrouwd Jezus met zijn Vader omging. Hoeveel Jezus wist te vertellen over zijn Vader. Welke aanwijzingen Jezus gaf over wat geloof is, wat Gods wil is en hoe je als mens met God kunt leven. Wie zou ons beter kunnen vertellen dan Jezus hoe je moet bidden? En Jezus gaf ons het Onze Vader.

Om te downloaden. Zo zou ik het vandaag zeggen. Om het Onze Vader op je eigen harde schijf te zetten. Niet alleen om regelmatig te gebruiken. Maar ook als format voor je eigen gebeden.

#6

Hoe ziet dat format eruit? Opbouw Onze Vader.

Aanhef: onze Vader in de hemel. Ik denk dat veel christenen deze aanspraak vaak gebruiken.

Drie keer U: Uw naam, uw koninkrijk, uw wil. Daarmee leert Jezus ons om in onze gebeden gericht te zijn op Gods werk. Om ons te realiseren tot Wie we bidden. We hebben de neiging om onze vragen en wensen om ons eigen leven te laten draaien. Of God mijn verlangens wil vervullen. Nee, zegt Jezus, het is goed voor jou als Gods werk doorgaat. Waar zijn naam wordt geheiligd, waar zijn koninkrijk komt, waar zijn wil wordt gedaan, daar krijgt jouw leven en jouw persoon ruimte en rust, vreugde en geluk.

Daarna drie vragen met 'ons' erin: geef ons brood voor vandaag, vergeef ons onze schulden, red ons van het Kwaad. Daarna de lofverheffing en het amen. Ook goed om de aanbidding en de lofprijzing een plaats in je gebeden te geven. Niet alleen als we in de kerk een loflied zingen. Maar ook als je samen of persoonlijk tot God bidt. Met vertrouwen in Gods macht en liefde.

#7

En dan zoom ik even in op de drie beden die Jezus ons aanreikt voor ons persoonlijk leven. Wat vindt Jezus nodig voor jouw leven? Drie kernzaken: leven, genade, bescherming. Dus niet: gezondheid, geluk, welvaart. Of: plezier, rijkdom en energie. Mag je daar niet om bidden? Zeker wel! Dat doen gelovigen in de Bijbel ook. Voor zichzelf en voor anderen. Maar als Jezus in aan paar zinnen een gebedsmodel geeft, zet Hij andere dingen voorop.

Leven, genade en bescherming. Die zijn volgens Jezus onze primaire levensbehoeften. Dat hebben we nodig om als kind van God te leven. Leven: eten en drinken voor vandaag. God, ons leven ligt niet in onze handen. Geef ons leven, zodat we onze plannen kunnen uitvoeren, anderen kunnen helpen, onszelf kunnen ontwikkelen en u kunnen dienen. Genade: dat het goed is tussen jou en je hemelse Vader. God, wees ons genadig. Let niet op onze fouten, maar kijk naar ons door Jezus, uw Zoon. En bescherming: dat God je bewaart in de verleidingen van het leven en de aanvallen van de boze. God, hou mij vast midden in de strijd van elke dag. Help mij om goede keuzes te maken. Om nee te zeggen tegen de zonde. Om de duivel te ontmaskeren.

#8

Zo kom ik dan uiteindelijk bij die vijfde bede: Blijf bidden om vergeving! Weet wie het zegt! Jezus! Vergeving is zijn bijzondere bevoegdheid. Hij is ervoor gekomen. Het is zijn missie. De zondares die hem zalfde had al vergeving ontvangen, zegt Jezus. Anders had ze niet zoveel liefde kunnen tonen. En Hij onderstreept dat met zijn woord: 'Uw zonden zijn u vergeven'. En het is niet de enige keer, dat Jezus dat zegt! Het hoogste woord dat Hij tegen een mens kan zeggen: Je zonden zijn je vergeven. God is je genadig.

Het is onze Heer die het ons duidelijk zegt: blijf bidden om vergeving! Daarvoor ben ik gekomen! Het is goed om daar te beginnen. Bij de aanwijzing van Jezus Christus als het gaat om ons bidden. Dan beginnen we niet bij onszelf: waar hebben wij behoefte aan om voor te bidden? Wat komt ons in het hart? Maar dan beginnen we bij de Heer zelf. Hij is gekomen om te vergeven. En Hij geeft de opdracht om steeds om vergeving te vragen. Vanuit die aanwijzing zoeken we naar de beleving en de motivatie die daarbij passen.

#9

Blijf bidden om vergeving! Punt 2: Weet wie het vraagt! Wie is de bidder? Dat ben jijzelf! Jij neemt de woorden in de mond: En vergeef ons onze schulden. Of, als je het voor jezelf zegt: En vergeef mij mijn schuld. Vergeef mij mijn zonden. Heer ontferm u over mij.

Wat doe je eigenlijk als je dit bidt? Weet je wel wat je zegt en wat dit impliceert? Dat je verantwoordelijkheid neemt. Dat jij je fouten toegeeft. Dat jij je aansprakelijk stelt. Dat jij je voor God verootmoedigt. Dat jij de schuld op je neemt. En die niet afschuift.

Het doet me denken aan een verhaal dat ik hoorde van Jannet. Zij vertelde dat ze op school één keer had gespiekt. Nou ja, gespiekt. Eigenlijk had haar vriendin haar een antwoord toegefluiserd, toen zij zag dat Jannet het niet wist. En Jannet had het letterlijk opgeschreven. Maar ze kreeg er last van en vertelde het thuis aan haar moeder. Toen moest ze van haar moeder de meester opbellen. Om te zeggen wat er was gebeurd en dat het niet haar eigen antwoord was. En dat deed ze. Met een trillende handen en een bevende stem, dat wel. Maar ze ging er wel voor staan. Ze had veel uitvluchten en verklaringen

kunnen bedenken. En die had ze ook wel bedacht. Maar uiteindelijk bleef over dat er iets was gebeurd wat verkeerd was. En daar had zij een aandeel in. Zij had iets opgeschreven wat niet van haar was. Wat die meester deed? Die reageerde wijs. Hij zei: Wat dapper dat je me belt. Ik dacht bij het nakijken al: Hé, is dit wel een antwoord van Jannet zelf? Het is inderdaad verkeerd om een antwoord op te schrijven dat iemand anders je geeft. Normaal gesproken moet ik het fout rekenen. Maar omdat je het eerlijk vertelt, laat ik het cijfer gewoon staan. Ik kijk je er niet meer op aan.

Haar moeder had gezegd: Jannet, bel de meester en zeg wat je fout hebt gedaan. Daarvoor moest Jannet erkennen dat zij zelf verantwoordelijk was. Jezus zegt: Mijn vriend: Vraag God om vergeving. Daarmee moet jij erkennen dat jij verantwoordelijk bent. Dat jij schulden hebt. Jezus helpt je daarmee door je deze aanwijzing te geven. Zo leert Hij je om je houding tegenover de Vader te vinden. Met besef van je tekorten en je fouten. En tegelijk zoekend naar zijn genade.

#10

'Vergeef ons onze schulden. Vergeef mij mijn zonde.' Wie dat regelmatig zegt, die krijgt een realistisch beeld van zichzelf. Daar word je niet depressief van, of gefrustreerd. Nee, daarmee blijft de weg naar leven juist open. Want je neemt verantwoordelijkheid. Je beseft dat je Gods genade nodig hebt. En je weet dat God genadig is.

Bidden doet wat met de bidder! Je woorden hebben effect op jezelf. Wie vaak tegen zichzelf zegt: Stommerd, wat doe je nu weer? Die gaat zichzelf steeds meer een stommerd vinden en ontwikkeld een slecht zelfbeeld. Wie vaak tegen een ander zegt: Ik haal alleen maar negens en tienens, die gaat zichzelf ook steeds beter vinden en wordt een arrogant mens. Wie vaak tegen zijn partner zegt: 'Ik hou zoveel van je!' Die groeit in liefde en trouw. Wie vaak in zichzelf zingt: 'Wat hou ik van Uw huis, o Heer', die houdt waardering voor de kerk en komt met plezier naar de diensten. Je woorden hebben effect op jezelf.

Wat gebeurt er met je als je regelmatig zegt: Vader, vergeef mij mijn zonde? Dan neem je verantwoordelijkheid voor je leven. Dan breng je je voor God. Dan groei je in besef van Gods genade. Dan leer je je zonden zien en belijden.

#11

Dat is een mooi stukje in het verhaal van Lukas 7. Zij wordt een zondares genoemd. Door de mensen. Door Jezus. En ook door zichzelf.

Zou de Heer niet geweten hebben van het levensverhaal van deze vrouw? De gebrokenheid van haar thuissituatie, de gebrekkige opvoeding, het misbruik dat van haar gemaakt is? Zou de Heer niet geweten hebben wat voor vrienden ze heeft gehad, wat voor tegenslagen ze heeft meegemaakt? Zou de Heer geen oog hebben voor de beperktheid en zwakheid die ieder mens heeft? Niemand is toch perfect, iedereen maakt wel eens een fout? Zou de Heer geen begrip hebben gehad voor alle verklaringen en verhalen die deze vrouw zou kunnen vertellen? Zou de Heer niet zien waar de valkuilen van deze vrouw liggen, haar angsten, haar onzekerheid en haar behoeften?

Ik geloof niet dat God dit niet zou weten. Als iemand weet hoe de wereld in elkaar zit, hoe de mens in elkaar zit en hoe mensen elkaar kunnen misvormen, dan is het de Heer wel. En toch wordt een zondares een zondares genoemd. Fout blijft fout. Zonde blijft

zonde. Daarmee ontstaat aansprakelijkheid. En is er verlossing mogelijk. Betaling of vergeving.

Blijf bidden om vergeving! En weet wie er om vergeving vraagt: jij! Jezus roept jou op het podium. Leer naar jezelf kijken als iemand die vergeving nodig heeft. Die van genade moet leven. Erken dat jij een zondaar bent. Schuif je verantwoordelijkheid niet weg. Neem geen genoegen met uitvluchten, verhalen en gedeelde verantwoordelijkheid. Stel jezelf niet op als slachtoffer, maar neem verantwoordelijkheid. Verkeerd is verkeerd. Zonde blijft zonde.

Wie met Jezus blijft bidden om vergeving, schaart zichzelf onder de zondaars. Neemt verantwoordelijkheid. Dat is de enige weg tot verlossing. Alleen in de weg van genade.

#12

Blijf bidden om vergeving! Punt 3: Weet wie het ziet!

Ik blijf nog even bij die vrouw die Jezus' voeten wast, droogt, kust en verzorgt. Jezus zegt dan iets heel bijzonders tegen Simon, de Farizeeër die zijn gastheer is. Hij zegt: 'Zie je hoeveel liefde deze vrouw bewijst? Dat laat zien hoeveel haar is vergeven! Want wie weinig wordt vergeven, die zal ook weinig liefde naar anderen laten zien!' Jezus koppelt zo vergeving van zonden aan de liefde die je aan een ander bewijst. Wie heel diep Gods genade heeft ervaren, die komt daardoor anders in het leven te staan. Want vergeving is niet alleen iets tussen God en mij. Vergeving verandert mij ook. Bidden om vergeving doet iets met je. Het maakt je mild naar anderen. Het geeft je de ruimte om over onrecht heen te stappen.

#13

Ik heb hier twee bijzondere plaatjes bij gevonden. De eerste is van twee mensen die met de ruggen naar elkaar toezitten en daar vast heel goede redenen voor hebben. Maar die toch uit die boze afstand komen en elkaar weer opzoeken. Niet dat het probleem over is, maar er is wel de bereidheid om elkaar te zoeken. Daar kom je toe als je beseft hoeveel jou vergeven is door je Schepper en je Vader.

En het tweede plaatje laat zien dat er iets tussen mensen gebeurt als er erkenning is van fouten. Als mensen weer contact maken, als er aanvaarding en vergeving ontstaat. Dat raakt diepe snaren in emoties en relaties.

De bede om vergeving heeft nog een tweede helft. 'En vergeef ons onze schulden, zoals ook wij vergeven wie ons iets schuldig is.' Dat is een koppeling die ons voor veel vragen kan stellen. Geloofsvragen: Is Gods genade afhankelijk van hoe ik mij opstel? En als ik niet tot vergeven kan komen, hoe zit het dan tussen mij en God? Maar ook heel persoonlijke vragen: Hoe moet ik dat doen, iemand vergeven die mij gekwetst heeft, die mij misbruikt heeft, die mij oneerlijk behandelt?

Ik heb daar in andere preken meer over gezegd. Vandaag hou ik het bij de kern: wie Gods genade voor eigen zonden heeft ervaren, zal ook genadig worden naar anderen. Daar laten zich eigenlijk geen algemene regels over opstellen. Het is geen theorie. Het is iets wat met je gebeurt als jij je aan Gods genade overgeeft. Als jij hem smeekt om genade voor jezelf. Dan verandert er iets in hoe je in de wereld staat. En hoe je reageert op andere zondaren. Zelfs als ze jou treffen.

Ik moet denken aan een oudere broeder in een van de gemeenten waar ik gewoond heb. Hij was ouderling, maar niet omdat hij dat zelf wilde. Ik ben een grote zondaar, zei hij. Het is dat de Heer mij roept om ambtsdrager te zijn. En ik wil Hem niet ongehoorzaam zijn. Maar ik snap het niet. Hoe zou ik anderen moeten vertellen wat ze moeten doen? Wie mij zou kennen, zou het van mij nooit aannemen. Ik kan alleen maar vertellen dat Jezus van zondaren houdt en voor zondaren gekomen is. En dat je er echt goed aan doet om hem te volgen, ook in de praktijk van je leven. Juist dat maakte hem tot een geliefde ouderling. Het klonk bij hem echt. Hij wist waar hij het over had. Hij kende Jezus. Dat maakte hem mild. Op zijn sterfbed vertelde hij zijn predikant wat de zonde van zijn leven was. Hoe hij was blijven worstelen met het geschenk van vergeving. En hoe hij geprobeerd had met de ogen van de Heer naar anderen te kijken.

#14

In het gebed dat Jezus ons leerde, komt ook deze bede voor: 'En vergeef ons onze schulden...'.
Ik wil je aanmoedigen om te blijven bidden om vergeving.

Het kan onder druk staan als je je echt schuldig voelt. Omdat je bang bent: daar ziet de Heer mij weer aankomen. Is het niet veel te gemakkelijk?

Het kan onder druk staan als je niet schuldig voelt: Ja, maar het is niet mijn fout. Ik kon er toch niets aan doen? En is het nu echt zo erg?

Het kan onder druk staan als je er nooit bij stilstaat. En het alleen maar als vast gebedspunt hebt. Dan is het een cliché en zal het eens verdwijnen.

Blijf bidden om vergeving!

Weet wie het zegt: Jezus. Zonden vergeven is zijn missie voor mensen persoonlijk.

Weet wie het bidt: jijzelf. Sta erbij stil en neem verantwoordelijkheid voor je daden. Zodat je zonden niet meer tussen jou en God instaan.

Weet wie het ziet: De Heer ziet met wat voor hart jij om vergeving vraagt. En de mensen om je heen valt het op dat jij iets hebt. Je leeft van genade.

Heer, Jezus, U prijs ik. Voor uw gebedslessen. Voor het Onze Vader. Voor uw offer. Voor de genade van uw Vader en de kracht van uw Geest.

Amen